

I•T•A•K werd voor het eerst opgevoerd op 28 september 1996 in de stadsschouwburg van Utrecht.

tekst, spel, regie	Peter de Graef
spel	Robert van Leeuwen
licht, regie	Arne Lievens
toneelbeeld	Tanja de Jonge
productie	De Paardenkathedraal Utrecht
uitgever	Kunst / Werk v.z.w.
© copyright	Peter de Graef

Op het toneel een paar stoelen en een sliertje rook. Links vooraan ligt A. Helemaal onder het bloed. Dood. Wat muziek. A staat recht. Waar is hij? Hij vindt een paar stoelen in het duister. Bhaff! Bhaff! Bhaff! Bhaff! Bhaff! Met dat gewoertje op die stoelen. Wachten. Niks. Dan kijkt hij rond en ontdekt de mensen in de zaal. Schrikt.

- A (*Itak*)
Ik kom van een feest.
Een verschrikkelijk groot feest.
En ze zijn daar op een gegeven moment beginnen schieten.
Iedereen op iedereen.
Maar dat was niet de bedoeling.
Ik....
IK.
(*Klopt weer op de stoelen*)
- B (*Omar*)
(*Vanachter de coulissen*)
Jaja ik kom!
(*Komt het toneel op met een stofmaskertje en een paar plastic handschoenen vol bloed*)
Ah, ben jij het!
Ik dacht al dat jij het niet gehaald zou hebben.
Kom binnen.
Jonge jonge. Je zal wel moe zijn.
- A
Ik stond daar gewoon te hopen dat ik me alles inbeelde.
En het regende ook zo hard.
Je kon bijna niks zien.
En ik ik... ik
Ik dacht dat ik dingen zag die niet echt waren.
Dat ik droomde of zo.
Ik had al vier dagen niks meer gegeten.
De leverworst was op denk ik.
En toen deed ik zo met dat geweer....
- B
Oh! Oh! Oh! Oh! Oh!
Kom, geef dat maar aan mij.
- A
...Omdat ik dacht van die knal word ik misschien wel wakker of zo.
- B
En toen begon iedereen te schieten.
- A
Ja, toen begon iedereen te schieten.
- B
En toen werd je wakker.
- A
Wablieft.

- B Toen werd je wakker.
- B Ben je niet wakker nu?
- A Ik weet niet waar ik ben.
- B Je bent moe hè!
- A Het was een vergissing.
- B Nee hoor!
- A Ik vergis me altijd.
Ik had me zo voorgenomen om nooit meer op iemand te mikken.
En.... Waltertje stond daar.
En.... Het regende.
En ik deed toen zo, en dat ding ging af.
En dan weet ik het niet meer.
- B Heb je geen honger?
- A En waar is Waltertje nu.
Ik heb hem weken niet gezien
En dan stond hij daar ineens voor mij en nu ben ik hier en...
- B Waltertje is er al. Ssst. Waltertje is er al. Rustig maar. Waltertje slaapt. En jij gaat ook slapen nu. Kom maar.
- A Waltertje wilde me laten ontsnappen maar dat is ook mislukt.
- B Weet ik, kom maar.
- A Ik was niet snel genoeg.
- B Dat was ook niet de bedoeling, ga maar liggen.
- A *(Gaat in bed liggen)*
Ik had ook een andere weg moeten kiezen, maar die keukenchinees had gezegd dat hij het poortje van de groentetuin zou openlaten...
- B *Sssst... Weg alles.*
- A ... en dat was ook zo...
- B Nee! Het is voorbij.... Morgen hm. Morgen begint alles opnieuw.
- B *(Dekt hem toe)*
Lang geleden...
Verschrikkelijk lang geleden.

Was er hier helemaal niks.

Deze zaal was er niet, jullie waren er niet, de bomen waren er niet, d'r was zelfs helemaal geen aarde. D'r was niks...

Nou niks! D'r was een vulkaantje!

A *(Vanuit het bed)*

Het vulkaantje Ottowang.

B Ja, het vulkaantje Ottowang. En in het begin was er alleen dit vulkaantje dat als een losse puist in een baan om de zon cirkelde.

Maar op een dag is hij beginnen rommelen en vuur spuwen en vloeibare rotsen kotsen. Met hete prik! En d'r kwam ook een vette rook uit die om de zon kwam te liggen als een autoband om de hals van een koningin.

Maar na een paar eeuwen al hield het op. Zo maar!

Maar weer later begon die rook op te lossen.

En toen bleek aan de voet van het vulkaantje Ottowang een bol vast te zitten.

Een prachtige blauwglanzende bal.

A De Aarde!

B Traag liet hij 'm wentelen in het licht van de zon.

Weer later kwam er een stop op die krater te zitten. Een stop van rotsen die terug hard waren geworden. En op die stop zat een mannetje.

A Het mannetje Omar.

B Het mannetje Omar, ja.

En dat mannetje Omar, dat ben ik.

A Dat weet ik.

B Ik was wakker geworden doordat die rook oploste en de zon in m'n gezicht begon te schijnen.

En binnen in me voelde ik een geweldige drang;
de drang om dingen te maken.

Maar d'r waren nog alleen maar stenen toen!

Allemaal domme, harde, dooie stenen. Duizenden.

En... wat's dat nu!?! *(Haalt een mesje tevoorschijn)* Hei! 'n Aardappelmesje.

En toen ben ik met dat mesje in zo'n steen beginnen krassen, en dingen beginnen maken...

Eerst een ei.

A Dat was heel makkelijk want die steen dat was al bijna een ei van zichzelf.

B En dan 's een wielkje en een spijker...

En nu! Duizenden eeuwen later staat die bol die aan die voet van het vulkaantje Ottowang vastzat, die staat vol met allemaal dingen die ik gemaakt heb.

Bomen, een zee, de vissen, een regenbuitje dat voorbij kwam drijven, de honger die één van de vissen voelde, mensen...

Allemaal gemaakt.

Alles!
Behalve het aardappelmesje en de stenen.

- B En één van de eerste mensenvolkeren die ik ooit gemaakt heb die wonen nu nog in het diepste binnenste van het Braziliaanse oerwoud aan de voet van het vulkaantje Ottowang. En dat zijn de Wahuki. Het gekke aan de Wahuki was dat ze, hoewel ze maar met weinigen waren - ze waren maar met z'n achten - dat ze niet konden uitsterven.
Als er ergens een Wahuki stierf, dan werd er meteen een andere geboren. Werd er ergens één geboren, dan ging er elders onmiddellijk ééntje dood.
- A Alleen als er één door een stamgenoot werd gedood, geraakte die nooit meer vervangen.
- B Dat had te maken met de wetten van toeval en noodzaak en hoe die op elkaar inwerkten...
Te ingewikkeld om hier uit te leggen.
Hoe dan ook bij de Wahuki, omdat ze zo vredelievend zijn en aardig voor elkaar, is hun aantal sinds het begin onveranderd gebleven.
En bij de Wahuki groeiden op een gegeven moment twee jongens op:
Baw en Itak.
En op een keer was Itak op weg naar de bron. Hij zong. Het was volop snoktorrentijd. Hij ging water halen voor z'n moeder of zo...
- A Dat moet je even uitleggen hoor!
- B Wat?
- A Van die snoktorren.
- B Ja maar, zoiets... dat kan je niet...
- A Je kan het vergelijken met...
- B St. Niklaas! Grote Vakantie! Je verjaardag!
- A Nee! Want dat komt elk jaar terug en snoktorrentijd is maar eens in de 57 jaar en omdat de Wahuki niet ouder worden dan gemiddeld een jaar of veertig, kwam snoktorrentijd dus maar één keer in een mensenleven voor.
- B Snoktorrentijd betekende: snoepen! Veel en lang en ongenadig snoepen.
- A Je pakt zo'n snoktor beet, dat is niet moeilijk, want het zijn onhandige beesten, je bijt 'm z'n kop af en je knijpt z'n achterlijf leeg in je mond. En dat is...
- B Zie je wel. Kan je niet uitleggen.
- A En je kon d'r ook eindeloos van blijven dooreten. Je werd er niet misselijk van en het was goed voor je tanden. Snoktorrentijd! De Wahuki hadden het hun hele leven over niets anders.

(Gooit een flesje)

- A Ja maar ... Ik heb nu geen tijd voor cadeaus. Ik moet doorgaan. Het stinkt hier naar ouwe vissen. Dat wil zeggen dat Kazimir in de buurt is.
- B Een trol heeft me te pakken gekregen en in deze struik gevangen gezet.
- A Zie je wel, dat is vast Kazimir.
- B Hij zei dat hij me er pas weer uit zou halen als ik met hem wilde trouwen.
- A Zei die dat!?
- B *(Knikt)*
- A En had hij een stem die kraste als een vingernagel die over een schoolbord gaat?
- B *(Knikt)*
- A Da's Kazimir.
Wat is dit?
- B Omdat je me geholpen hebt. Als je 'r van drinkt word je onsterfelijk.
Kan Kazimir je nooit meer te pakken krijgen. Dá-àg!
- A *(Neemt van het flesje en loopt terug naar het dorp)*
Hé! M'n broertje Baw!
Hei Baw! Baw! Ik ben onsterfelijk! Ik heb een flesje gekregen van een fee en als je daarvan pakt kan je niet meer dood en ik heb daarvan gepakt.
....
- A Wat ben je aan het doen!?
- B *(Baw)* De tijger is onze hond komen opeten vannacht. 'K ga 'm in z'n oog schieten.
- A Onze hond?
- B Dit zijn speciale, niets ontziende pijlen. Punten met zes weerhaken op zacht riet gebonden. Die geraakt hij nooit meer kwijt. Het riet breekt af, de punt blijft zitten. En die punt smeer ik in met het sap van de kwalnetel, vermengt met het spuug van een dolle koe en het pus van een aan builenpest gestorven wrattenzwijn. Dat begint niet alleen gigantisch te jeuken na een tijdje, maar dat zweert ook verschrikkelijk en op den duur ontploft het gewoon.
- A Ik ben onsterfelijk.
- B Ja. En ik heb een zusje dat zich kan veranderen in een bord met rapestelen.
- A Nee maar echt! Ik kwam daarnet voorbij de wurgstengel en daar zat een fee in vast, die heb ik eruit geholpen en toen heeft zij mij een flesje gegeven met iets in

waar je onsterfelijk van wordt en ik heb daarvan gepakt.

B Dat is heel dom van je! Kan je nooit voorvader worden. Sukkel!

A Ach jongen. Als die tijger jou eerst te pakken krijgt, dan zal je spijt hebben dat je ook niet een beetje van dat flesje...

B ...dan laat ik mij doorslikken en ik snijd met de punt van één van die pijlen een gat in zijn maag. Dan steek ik mijn hand door dat gat, ik pak z'n lever vast en ik KNIJP 'm tot moes!

A Als die tijger jou eerst te pakken krijgt ben je gewoon dood. Dat weet je zelf goed genoeg.

B Wat is dat!?

A Dat is dat... waar je...

B Het is lekker!
Heb je nog!?
Ik vind het lekker!

A Nee dit was het. Heb je nu alles opgedronken!?

B O.K.
(De 'onsterfelijke' geeft de andere een pijl en boog. Doet twee stappen naar achter)
Even testen!

A Wat, die boog?

B Nee dat flesje. Kom op jij schiet op mij.

A Dat lijkt me niet zo slim.
Kunnen we het niet beter eerst uitproberen op een konijn. Als we nu een konijn pakken en we geven dat een beetje... en schieten we d'r een pijl door.

B Kan niet. Flesje is leeg.
Kom op met die pijl.

B Tuurlijk.

A *(Hij schiet de pijl in de ander zijn borst en terwijl de 'onsterfelijke' begint te sterven...)*

A *(verteller)* Toen losten zijn vingers de pees
en schraapte de pijl langs de boog.
Toen klonk er vlakbij in het woud,
een schrille, hysterische lach.
Toen zag hij tussen de bladeren

de onschuldige fee Mahia,
 duivels, hikkend, lachend,
 met een stemmetje dat kraste
 als een vingernagel die over een schoolbord ging...
 Kazimir!
 De fee was Kazimir!
 Het was een list van de verschrikkelijke bosdemon Kazimir!
 Maar de pijl was er vandoor.
 Niet meer te stuiten.
 Onomkeerbaar op weg naar het hart van zijn broer.
 Die broer wist van niets.
 Stond daar en lachte.
 ‘Laat je vallen!’ Wilde Itak nog roepen. ‘Spring opzij!’
 ‘Trek je borst met een snok uit de baan van de pijl.’
 Maar de pijl ging veel sneller dan woorden.
 En het lot had meer kracht dan de wens.
 Hij stond daar z’n broer te vermoorden.
 Een arme onwetende mens.

- A (*Itak*) Angst sloot zich als een vuist om mijn hart terwijl ik de pijl diep in de borst van mijn lachende broer zag verdwijnen. Angst, spijt en ontzetting. Ik kon niet eens blijven wachten tot m’n broer helemaal dood was. Vluchten moest ik. Vluchten! Zo snel en zo ver mogelijk. Je wordt begraven na moord. Levend begraven met je kop boven de grond en je mond wordt opengesplakt met een stevige stok. Binnen het uur weten alle termieten uit de omtrek precies waar je ligt! Binnen het uur kruipen ze met duizenden je mond binnen en bouwen ze een nieuw nest in je ingewanden. En het duurt soms een week voordat je helemaal dood bent. Dan wordt er een nieuwe Wahuki geboren.
 (*Muziek en licht faden langzaam weg*)
- B (*verteller*) Itak holde wat hij kon, langs de vluchtweg van wombat en tapir, langs de grijpstekel tot bij de bron en verder tot waar hij nog nooit was geweest. Tot waar het diepste binnenste van het Braziliaanse oerwoud geen diepste binnenste meer was maar gewoon oerwoud, omdat daar ook jagers waren en goudzoekers en verloren gelopen guerrillastrijders. Maar dan nog, dan nog liep hij verder...
- B Laten wij nu, terwijl Itak vlucht, ’s een eindje teruggaan in de tijd, want er is nog iets dat ik niet verteld heb. Het gebeurde enkele jaren daarvoor, in een grote, dampende stad. En in die stad woonden Sarah (*Zet pruik op*) en Bob. Ze hadden een groot stevig huis met ooievaars op het dak. En Sarah was jarig.
 (*Gaat zitten treuren*)
 Ze werd veertig.
- A (*verteller*) Bob had de slingers opgehangen en een flesje champagne in de ijsemmer gezet. Hij had z’n nette pak aangetrokken en z’n snor gekamd. Hij had een rijmpje gemaakt en een mooie plaat gekocht om te draaien. Bob was er klaar voor.
- B (*verteller*) Sarah was mooi, verstandig en zo rijk als de zee diep is. Haar vader was een sluipmoordenaar. En een hele goeie! Hij stond aan het hoofd van een groot moordenaarsbedrijf. Een familiezaak, door de grootvader van zijn grootvader

gesticht in 1804.

- A (*Bob*) Verrassing! (*Toont de champagne en de glazen*)
- B (*verteller*) Maar Sarah was niet gelukkig. Zij wilde een kind! Maar zij kon geen kinderen krijgen. Nee! Zij kon wel kinderen krijgen, de dokters hadden Bob en haar tot uit den treuren onderzocht en alles was in orde. Maar het wilde gewoon niet lukken!
(*Weer sippen*)
- A Op je verjaardag Sarah! (*Geeft haar een glas*)
- B (*Zet het glas onaangeroerd naast zich op de grond*)
Al twintig jaar lang wilde het niet lukken. Het zat in de familie. Bij haar jongere broer Frederik wilden ook geen kinderen komen. Hadden ook alles geprobeerd. Het enige dat er gebeurde was dat zij ouder werden. Alsmaar ouder.
(*Sippen*)
- A Je cadeau.
- B (*Zet het cadeau onaangeroerd naast het glas*)
Bob is een beroemd violist. Alle bekende vioolwerken heeft hij op plaat gezet. En als er ergens een koning trouwt of een prinses en ze willen viool in de kerk, dan bellen ze Bob. Verdient goed. Leuke vent hoor, Bob!
- A (*Maakt het cadeau open*)
Dit is de Wahukigod Omar. De god van de dingen die weer goed komen. De Wahukigod Omar.
...
We sliepen goed die nacht, de nacht dat Sarah veertig werd. Er stond een vette maan die tijdens haar reis door de pikzwarte hemel even een straal door het vensterraam wierp. De straal beroerde het hoofd van de Wahukigod Omar. Deze kopte de straal door naar Sarah's voorhoofd. Een milde glimlach nam bezit van haar gelaat.
En vier weken later was ze zwanger.

(*Een uitbarsting van dolle vreugde, als van een voetbalfanaat wiens ploeg zonet gescoord heeft in een finalewedstrijd*)
- B (*Sarah*) Waltertje noemden we hem!
- A Waltertje!
- B En hij bleek zo gezond als een vis.
- A Maar ik wilde niks aan het toeval overlaten.
- A We hebben van over de hele wereld specialisten laten komen om 'm te onderzoeken. Je weet toch nooit met zo'n kind. En je kan als mens toch niet gerust genoeg zijn.

- A (*Bob*) Ze hebben het kraambed in een sporthal moeten zetten zodat iedereen erbij kon
...
Met z'n apparatuur.
- B (*Sarah*) De kraakbeenarts, de voetexpert, de kaakdiagnost, de foetuskapper, de
piemelmeter,
- A De psychopeut.
- B In een lange sliert stonden ze voor de ingang aan te schuiven.
En helemaal achteraan...
stond Bob.
- B Ze hebben Waltertje gewogen, gemeten, beruikt, beluisterd, doorgelicht...
- A ...schoongespoten, uitgezogen...
- A En aangesloten op de meest merkwaardige apparatuur. En...
- A Ja toen kwamen ze tot de vaststelling dat...
- A Het toch niet zo'n rustig kind was eigenlijk...
- A+B En wij maakten ons toen zorgen.
- A En toen kreeg jij telefoon hè Sarah?
- B Ja ik kreeg telefoon van een vriendin.
- A Die belde op.
- B En die had gehoord dat er in Amerika een uiterst speciale specialist zat, die
Waltertjes echte hart kon vervangen door een kunsthart met automatische
slagregeling.
- A Met zo'n hart kon je, door de slag op 'TRAAG' te zetten, elke vorm van
opwinding, op slag, veranderen in kalmte, bedaardheid...
- A Rust
- A En als je 'm dan weer op 'SNEL' zette dan kreeg je energie. En als je dan geen
energie meer nodig had...
- B Dan zette je 'm weer op 'Traag'.
- A En toen ben jij met 'm naar Amerika gegaan.
- B Ja. Ik met 'm naar Amerika. En daar kreeg ik te horen dat ze niet alleen z'n hart
konden vervangen door een kunsthart, maar ook dat ze kunstlevers hadden en
kunstnieren, kunstogen, kunsthanden en -voeten, ze hadden alles in 'kunst'.

- A (*Bob*) Alles.
- B (*Sarah*) Kunstgallen.
- A Ja! Je kon het zo gek niet bedenken. Kunstgebitten.
- A En toen eh...
- A ...hebben we alles maar laten vervangen. Je kan als mens toch niet gerust genoeg zijn.
- B Het kostte bakken geld!
- B Mijn spaargeld ging eraan, Bob's spaargeld
- A En daarbovenop kwamen nog's zoveel schulden dat we een jaar lang elke dag de hoofdprijs van de staatsloterij zouden moeten winnen om alles ooit weer terugbetaald te krijgen. Maar Waltertje kon niet meer stuk nadien.
- B En wat die schulden betrof...
Mijn vader zou die wel betalen.
- A Voor hem is dat net hetzelfde als dat je een brood gaat kopen.
- B Toen ik na een maand terug kwam met m'n gemechaniseerde Waltertje en een grote zak reservestukken, stond Bob ons op de luchthaven op te wachten.
En waar is die kleine Wally nu!? Hè! Waar is die kleine Wally nu! In Europa hè!
Zeg het 's! Europa. ...Europa ja!
- A Je vader is dood!.....
- B !?*%?/<^!!}£\#^!@]\$\$!????
- A Gistermiddag om half elf.
We zaten te eten,
Haring.
En ineens viel hij om.
Zo maar.
Met z'n kop op de kop van die haring,
Dood!
Alle twee!
- B (*Naar de zaal*)
Dit was erg!
- B (*Naar de zaal*)
Ja!
- B Heel, heel erg!

- A Niet zo zeer omdat Sarah nu geen vader meer had en Waltertje geen grootvader en Bob geen schoonvader, want dat was normaal! Opa's sterven. Dat is overal zo.
- B Ja.
- A Ook niet omdat haar vader nu haar schulden niet kon betalen want met schulden kon je leven: er was nog nooit iemand gestorven van de schulden.
- B Nee.
- A Maar er was een wet!
- B De wet van de moordenaars.
- A De moordenaarswet.
- B De wet van het bedrijf waar Sarah's vader het hoofd van was.
- A En die wet schrijft voor dat als de leider van het bedrijf sterft, dat dan de oudste zoon van die leider, alvorens hij zijn vader kan opvolgen, al zijn broers en zussen moet vermoorden!
- B Om zijn moed te tonen!
- A En om te laten zien dat hij uit het goeie moordenaarshout gesneden is.
- B En om ervoor te zorgen dat er nooit verdeeldheid zou ontstaan over de leiding van het bedrijf.
- A En oom Frederik, Sarah's jongere broer Frederik, die ook geen kinderen kan krijgen, die ging Sarah dus komen vermoorden nu!
- B Maar dat wisten we hè.
- A Ja.
- B Hebben we altijd al geweten, dat dit ooit zou gebeuren.
- A Ja.
- B En we weten ook wat ons te doen staat...
- A Wat?
- B We weten ook wat ons te doen staat.
- A Ja.

- A Ik zeg alle vioolconcerten af, de contracten voor het maken van nieuwe platen, huwelijksmissen...
- B En ik zal gauw wat kleren inpakken.
- A *(Roept in de hoorn)*
Het spijt me zeer. Ik doe het niet meer!
- A Wij verhuisden met al onze schulden naar een donkere kamer in een vochtig pand bij de haven. De paddestoelen groeiden uit de balken in de zoldering.
- B *(Walter)* Het stonk daar naar pis.
- A *(Bob)* Wat?
- B Het stonk daar naar pis.
- A Pis! Ja. Het stonk daar naar pis en gebakken uien. En de vrachtwagens die denderden zo glad langs de voordeur dat je vingernagels d'r van los trilden. Er was ook vaak geroep en geruzie van dronken burens...
- B En kots op de trap!
- A Kots ja! Je moest tot hier door de kots als je 's morgens naar de bakker wilde. Maar Sarah was gelukkig met haar Waltertje. Hem kon niets meer gebeuren. Werd hij onrustig, dan zette zij z'n hartslag lager, kon hij niet slapen dan zette ze het geluid in z'n oren af. Was hij brutaal, dan klikte zij z'n stembanden los. Ja hoor, Sarah was erg tevreden en Waltertje was een voorbeeldig kind.
- B Maar ik wilde wel weg!
- A Wat?
- B Ik wilde wel weg!
- A Ja.
- B 'Was ik maar weg', dacht ik vaak. Soms midden op de dag en naar aanleiding van niets. Weg!
- A Ja maar Waltertje, je kon toch niet weg. Je kende nergens de weg. En wie zou er je filters wassen om maar iets te noemen. Of je gewrichten smeren? En geld, jongen! Je wist niet eens hoe het eruit zag, laat staan dat je het had! Nee hoor, jij kon niet weg.
- B Maar ik wilde het wel!
- A Na goed... We hebben daar gezeten... goh! Lang hoor! Tot de dag dat je moeder stierf volgens mij. Dat was ruim veertig jaar later. Sarah en ik waren al een eind in de tachtig en...

- B (*Walter*) We zaten net aan tafel, ontbijt, aardappelen met brood.
- A (*Bob*) Dat weet ik niet meer. Maar ineens hoor ik Sarah rechtstaan en ze zegt: ‘D’r is wat met Waltertje!’
- B Het verlangen in mij om weg te zijn was na al die jaren zo groot geworden, zo ontzaglijk heftig, dat ik op een gegeven moment (*Staat recht, weg uit zijn mechanische pak*) niet meer in ’n lichaam zat, maar elders. Ik zweefde of zo. Ik hing! In een hoek van de kamer.
- A En ik zeg ‘Walter!?!... Walter!?’
- B ‘Naar buiten!’, dacht ik! En ‘k had het nog niet gedacht of ik was er al. Ik hing boven de straat. Vrachtwagens denderden onder mij door en ik viel niet. ‘De haven’, dacht ik en ik had het nog niet helemaal gedacht of ik zat al...(*Slik*).. zat al op één van die graansilo’s bij het zevende dok. ‘Oh God! Ik hoef maar iets te denken en ik ben er al!’..’De ma...’ dacht ik, en nog voor ik de ‘an’ er bij had gedacht was ik al op de maan. Helemaal alleen zat ik daar in dat cementgrijze stof en overall was er de ruimte om mij heen; gitzwart en muistil.
- A Wanneer heb je voor het laatst die batterijen vervangen, Sarah?
- B ‘Maar best niet aan de zon denken.’, dacht ik. Maar door te denken dat ik er niet aan mocht denken, dacht ik eraan en was ik er al. Ik zat midden tussen honderden agressief donderende vlammen en het ontzaglijk witte licht van de zon. En toch deed het geen pijn. Zelfs niet aan zijn ogen; En... wat me nog meer verbaasde... ik was daar niet alleen! Er waren daar mannen! Allemaal mannen. Sterke, goeie, eerlijke mannen met opgerolde hemdsmouwen en een krachtige glimlach. ‘Zo Waltertje!’, zeiden ze en ze aaiden me in het voorbijgaan over m’n bol.
- A (*In de weer met een verlengsnoer*)
- B ‘Jeetje!’, dacht ik, ‘Hoe geraak ik ooit weer...’ en ik was er al. Ik hing alweer in het hoekje van de kamer. Mijn vader deed iets met een verlengsnoer. *Ik ben hier! Hallo! Hier ben ik! Ik heb op de zon gezeten...*
- Stem (*Omar*) Rustig nou maar...
- B Wie ben jij nou weer!?
- O Ik ben Omar. Ik heb op je gewacht.
- B Maar.. Hoe...!?
- O Nu begint het pas Waltertje. Nu begint het pas jongen. Dat zal je gauw genoeg merken.
- B H E I !

- O Denk aan je lichaam!
- B 'M'n li...!?'
(*Bob sluit het snoer aan, Waltertje licht op*)
en ik had ...chaam nog niet gedacht of ik zat er al weer in.
- A (*Bob*) Oh! Ik heb 'm weer. Alles goed? Zie je ik heb 'm gewoon aangesloten op de netspanning en...
Sarah!?
Kan je niet beter op bed gaan liggen Sarah, als jij je niet lekker voelt!?
Sarah!?
- B (*Walter*) En ik zag mijn vader daar staan en het lichaam van m'n moeder daar liggen.
- A Sarah liefie!
- B En een eindje daarvandaan zweefde haar ziel.
Zij keek naar het mannetje en in haar ogen glinsterde vrede.
- A Sarah liefie!
- B 'Ga maar!', zei het mannetje. En zacht glimlachend verdween mijn moeder tussen de zolderbalken en de paddestoelen.
- A (*verteller*) Er was niet zo veel volk op de begrafenis van Sarah.
Alleen achteraan in de kerk - we zagen het pas toen ze na de plechtigheid achter het dennenhouten kistje weer naar buiten schuifelden - achteraan stond oom Frederik, Sarah's jongere broer, met een grote crèmekleurige veertigliterse moordenaarshoed op z'n harses. En hij was erg vriendelijk vond ik. We kregen een hand van hem en hij vroeg of we ergens wat met hem wilden gaan eten. Ik moest huilen. Omdat Sarah dood was en omdat ik in geen veertig jaar meer in een restaurant was geweest...
De tranen vielen op m'n broodje en verdwenen met dat broodje weer in m'n kop.
- B Oom Frederik wilde dat we bij hem kwamen wonen. Ik zou een opleiding krijgen en een eigen kamer...
- A Frederik jongen, die woonde ik een villa van goud en beton.
- B Overal lijfwachten.
- A Vriendelijke jongens, trouwens!
- B En ik kreeg lessen in autorijden, schieten, boekhouden, wurgen, godsdienst, pff heel veel godsdienst, Frans... En oom Frederik hield van mij als van z'n eigen zoon. Ik ging hem namelijk opvolgen later.
- (*MUZIEK*)

- A (*verteller*) Het was rond diezelfde tijd dat de snoktorren naar het diepste binnenste van het Braziliaanse oerwoud kwamen, dat Baw werd gedood en dat Itak begon te hollen wat hij kon, langs de vluchtweg van wombat en tapir tot voorbij de bron en dan nog verder tot waar hij nog nooit was geweest. Tot waar het diepste binnenste van het Braziliaanse oerwoud geen diepste binnenste meer was maar gewoon oerwoud, omdat daar ook jagers waren en goudzoekers en verloren gelopen guerrillastrijders. Maar dan nog, dan liep hij verder...
- A (*Itak*) Na een maand kwam ik bij het Dorp Zonder Einde.
(*Tv's aan. De Stad*)
Op een ochtend, ik was net wakker geworden, lag het vlak voor me te trillen in de eerste hitte van de dag. Het Dorp Zonder Einde.
Huizen. Veel keren veel huizen. Tot zover je kijken kon. Met brede, harde paden daartussen. Mensen zag je niet van waar ik stond. Wel kevers. Van die grote blinkende kevers in allerlei kleuren. En die hadden van die kleine ronde pootjes, vier maar, daarmee renden zij met een ongelooflijke snelheid door mekaar over die paden weg en weer.
Tot daar ging de reis.
Verder kon ik niet. Het was daar een andere wereld, zoals het 'onder water' een andere wereld is dan 'boven water'. Je kon daar niet slapen 's nachts, bijvoorbeeld. Ze kwamen je gewoon doodsteken als ze je niet kenden. En er was ook geen voedsel te vinden. Er groeide bijna niks en die kevers die zijn in werkelijkheid zo groot als twee Wahuki's boven elkaar, en niet te vreten.
- televisie Ir se 'mborra tù!?
- A Oh ! Daar heb je 'n mens !
Een mens met een baard en vellen overal. Alleen z'n handen en z'n kop zijn vrij.
Moet je kijken!
- tv Abalas tù a'fé!
- A Wat zegt u alstublieft meneer!?
- tv Es propriedade privado aqui. Abalas tù a'fé!
- A Ik heb mijn broer vermoord.

(*Een schot*)
- A (*Bloed uit Itak's been*)
Wèèèèèg!
Zo snel en zo ver mogelijk weg!
- A En ik hinkte gewoon dat Dorp Zonder Einde binnen. Blind voor de kevers en de huizen, doof voor het getoeter en het lawaai. Ik liep maar door.
Maar na een tijd moest ik toch ophouden vanwege de pijn in m'n been. Het was net of binnenin zat er een specht te hameren.
En toen pas drong het ineens door waar ik was... Alle mensen keken naar mij.

Allemaal met vellen om. Tot binnenin de kevers zaten zie. Opgegeten natuurlijk!

In wilde paniek hinkte ik verder, maar alle paden leken op alle paden. Alle gebouwen op alle gebouwen. Alle mensen op alle mensen. En het hield niet op. Ik had het gevoel dat ik geen stap verder kwam.

A Ineens, een gat in de grond. Allemaal mensen die in - en uitliepen. Ik dat gat in. Allemaal gangen en holtes in de aarde, alsof er één of ander ontzettend konijn gigantisch aan het graven was geweest. Maar het stikte er van de mensen, nergens lagen er keutels en het rook er naar rubber!? En er was ook een soort lawaai dat ... zo (*imiteert een trompet die 'Strangers in the night' toetert*) en dat leek overal van achter de dingen vandaan te komen.

A Ik liep maar door. Steeds verder en dieper tot op een gegeven moment ik niet meer verder kon... De mensen stonden daar ook stil voor zich uit te kijken naar iets dat ik niet kon zien. En voor hun voeten was er een pad van losse steentjes, waarop twee blinkende linten lagen. Harde! En daaronder hadden ze grote stukken hout gestoken. Op dat pad stond niemand... En dat verdween links en rechts in een hol in de wereld. Daar liep ik in.. Je kon goed zien waar je liep. Er leefden daar van die dikke glimwormen, die zaten tegen de wand. En hier en daar regende het een beetje, d'r vielen druppels van de zoldering. Ik had daar best kunnen wonen! Het hol was eindeloos lang. Ik had op zoek kunnen gaan naar het beest, een worm waarschijnlijk, die dat hol gegraven had en hem proberen te pakken. Kon ik misschien wel een maand van eten... En toen hoorde ik ineens, achter mij... een gebrul! Een gejack! Een gekrijs! En een gedaver! Alsof er daar ergens een traag monster naakte mensen rauw zat op te eten. Mijn hart begon te roffelen als regen op een bananenblad. En ik draaide mij om en toen zag ik het. Twee stralen van ogen. Een wezen zo zwart en slecht dat ik er nog nooit over had horen praten gewoon omdat niemand het durfde te vernoemen. En toen begreep ik ineens waar ik was. Ik zat natuurlijk in de onderwereld. Ik was gevluht voor een straf die ik had verdiend en dan liep je blind een nog grotere straf tegemoet. Dat was niet alleen laf geweest maar ook nog ontzaglijk dom.

Dat ding kwam op me af en dat ging me opeten. En dan was het gedaan met Itak. Dat zag Itak zelf nog het best.

En toen heb ik mij, zoals ik dat van mijn vader had geleerd in alle rust proberen voor te bereiden op... de dood.

(Zingt een Wahuki-dodenlied)

A BBAA-
AA-
HHHHAA...

A *(Links vooraan op het toneel gaat iemand viool zitten spelen met een Chinese (keukenchinese) hoed op. Rug publiek. Naast hem op de grond, een glas water met een vals oog, de ander, praat gedempt, als David Attenborough vlakbij een berggorilla*

B *(Walter)* Ik ben net klaar met m'n opleiding en
Ik moet nou... eh... examen doen.
Praktische proef.

Moorden.

Ik heb eindeloos geoefend op allerlei soorten poppen en nou moet ik hèm daar... Ik mocht één wapen kiezen. Een mes, een geweer, een bom, een pianosnaar, een breipen, een hele sterke klapsigaar, een roomsoes gevuld met secondelijm, een paar schoenen met vergiftigde neuzen... alles lag netjes uitgesteld op een tafel met een ruikertje verse fresia's. Ik heb er lang naar staan kijken maar uiteindelijk niks gekozen. De leraren waren daar blij om. Ze dachten: 'Hij gaat het met z'n blote handen doen'.

Woe Ha heet hij. Hij is keukenchinees op het bedrijf van mijn oom.

Maar hij breekt zoveel vaatwerk dat hij regelmatig het hele bedrijf dreigt te ruïneren. En hij maakt iedereen gek met die viool. Hij is trouwens ook al een oog kwijt.

Zie je daar dat glas... als hij thuis is doet hij het uit, z'n valse oog, en dan stop hij het in een glas water.

Ik kan hem nu makkelijk...

Alleen al om hem te doen ophouden met die viool.

(Viool houdt op, Woe Ha neemt een slok van het glas)

Ik hoef alleen maar... Hoedje af. Klap. Hoedje op.

Maar... ik weet niet, ik heb... Met die oefenpoppen was ik heel goed.

Maar hij...

Na goed... voor ik kon besluiten die proef werkelijk af te leggen, kwam daar ineens iemand binnengestormd, een beroepskiller, ingehuurd door een concurrerend moordenaarsbedrijf en die wilde me uitschakelen omdat ze wisten dat ik oom Frederik zou opvolgen. En door mij dus uit te scha...

(Een technieker komt op, slaat hem van achter met een tapijt op het hoofd, rolt hem daarin en neemt hem mee.)

A *(Itak)*

(Terwijl de ander weer op de sporen ligt)

Nadat ik door die worm was ingehapt en doorgeslikt, verteerd en weer uitge...

- iets wat ontzettend snel ging! – lag ik gewoon terug op dat pad met die ijzeren linten...!

Maar ik was wel mooi dood natuurlijk.

Het sloeg me wat tegen dat de dood bijna hetzelfde aanvoelde als het leven. Ik zat nog steeds in dat hol, pijn in m'n bil, honger... alsof er niks was gebeurd. En nergens zag ik de poorten van het hiernamaals. Nergens een voorvader die me kwam begroeten of, al was het maar een glimp van, de grote Omar. Wat een straf hè! Wat een gruwelijke straf! Ik zat hier in één of andere godvergeten uithoek van de onderwereld. Helemaal alleen. En ik zou hier moeten blijven tot het einde der tijden.

Er was niet eens iemand die mijn gejammer kon horen. Niet eens een andere verdoemde: een dief, een valserik, een menseneter desnoods, met een haakneus en bloed aan z'n handen...

Hei wat is dat!? Een rat!

Rat is lekker! Met lichtgebakken wortelkoek en ouwe rozijnen. Rat is lekker met gekookte scheuten en geroosterde noten. Rattensoep! Dat is lekker! Of gevilde rat in een vijgenblad, ook lekker! Villen hoefde niet eens. Pels was ook lekker. Kan je lang op kauwen. Rattenpels met banaan! Rattenpels met stroop...!

Hé! Een geest!

't Wordt hier druk!

(De technieker komt weer op en legt het tapijt met de man erin over de rails...)

- B (*Walter*) Welke worm?
- A (*Itak*) In die gangen hier.
- B Die trein?
- A Dit is de onderwereld. Het hiernamaals.
- B Ik ben helemaal niet dood, kijk maar (*Hijg, hijg*). En ik kan nog zingen:
Lalalalala
- A Hier komen alleen mensen die iets heel ergs hebben gedaan.
- B Maak me nou los!
(*Maakt hem los, waarop hij rechtspringt en het toneel afloopt*)
- A Waar ga je naar toe?
Je komt er niet uit hoor! Ik zal met je meelopen, maar je zal zien, het is hier oneindig. Je kan lopen waar je wil in om het even welke richting. (*Achter hem aan. Beiden af. Beiden weer op. Hij duwt hem tot in het midden*) Maar goed, daar kom je vanzelf wel achter. Ik loop met je mee als je het niet erg vindt. Je gaat me toch missen op den duur en dan vind je me misschien niet meer terug...
- B O.K!O.K!O.K!O.K!O.K!
Ik neem je mee. Mee naar huis. Je krijgt een kop koffie en een boterham maar daarna... Afdammen, Ja?
- A Oh! Hij gaat naar huis. Naar huis. Alsof dat zo maar kan. Zo, geesten van de onderwereld, wij vinden het hier niet zo gezellig, Wij gaan naar hui...
- B En je klep houwen!
- A (*Loopt af en komt snotterend weer op met een veertigliterse moordenaarshoed.*)
- B Oh, wat was oom Frederik blij toen hij mij terugzag.
Hij had het hele huis in rouw gedompeld! - Overal had hij zwarte gordijnen laten hangen, grijze vloerbedekking laten leggen, hij had iedereen z'n haar zwart laten verven enz.... -
- A (*Oom Frederik*) Boe! hoe! hoe! hoe! hoe!
- B (*verteller*) In rouw gedompeld! – In een hoek van de slaapkamer zat een orkestje dat treurmarsen en requiems moest spelen.-
'Goeiemiddag oom Frederik'. - Itak was de kamer uitgevlucht. Hij kneep 'm voor het orkestje. -
'Ik ben er weer'
- A Waltertje?

- B (*verteller*) Z'n door verdriet geteisterde ogen zaten in z'n wangen als een paar pas gewassen aardbeien in een kom griesmeelpap.
- B (*Walter*) 'Ik ben er weer'
- A (*oom Frederik*) (*Gepassioneerd*) Waltertje!
- B (*Droog*) 'Oom Frederik.'
- A (*Muziek!*)
 Feest! Getoeter! Vreugdesalvo's! Champagne! Serpentes! Confetti! Sigaren! Pralines! Vuurwerk! Aardappelkroketten met rosbief! Vrouwen met een parelende glimlach! Leverworst! Dansgroepen uit het buitenland! Popcornkraampjes. Gratis bier en zoete haring voor de hele stad! Feest! Feest! Feest! Feest! Feest!
- B (*verteller*) Itak wist niet wat hij zàg!
 Ze hadden hem ook zo'n setje vellen gegeven om aan te trekken, ze hadden z'n haar geknipt. En hij was de held van de dag. Hij mocht naast oom Frederik zitten.
 (*Iemand tikt tegen een wijnglas. Muziek verstomd*)
 'Stilte alstublieft. Oom Frederik gaat wat zeggen'.
- A Waarde aarde aarde vrienden ienden ienden, dierbare are enode ode gden dgden degden. Op op op deze eze eze heugelijke leugelijke dag ag ag
- B Woorden van lof, woorden van dank, woorden van ontroering en vreugde, mooie woorden, lange woorden, dikke woorden, rare, grappige, en soms hele korte woorden, waartussen ineens de verbazingwekkende woorden
- A ... voortaan aan ook ok Itak ak ak zal beschouwen ouwen ouwen als mijn ijn bloedeigen loedein loedein zoon oon oon en erfgenaam fgna fgnaam aam aam...
- B Voortaan ook Itak zal beschouwen als z'n bloedeigen zoon en erfgenaam.
- A Precies ies ies!
 (*Muziek!*)
- A (*Itak*) (*Zit weer alleen in zijn hoekje. Alleen in een klein vlekje licht*)
 En toen kwam er een eigenaardige periode in mijn leven. Wel prettig hoor! Met massa's vriendelijke mensen en voortdurend voldoende te eten maar het bleef raar: het slapen in bedden, het rondrijden in kevers, het leren zeggen van 'goeiedag' tegen iedereen die te tegen kwam, het voortdurend moeten opletten dat je vellen niet smerig werden en dat ze netjes zaten. Het niet mogen aanraken van eten met je handen (op zich een leuk spelletje maar niet voor altijd!). Het leren niet verloren lopen in het Dorp Zonder Einde.
 Het leren ontcijferen van gestold lawaai. (Iets waar veel gebruik van werd gemaakt trouwens. Allemaal kleine tekenjes op een papier en als je wist hoe die klonken dan kon je ze horen.) Het leren niet te boeren na het eten (dat was

lastig!). Het leren geen winden te laten (nog zoiets! Waarom!?). Het leren lachen wanneer je geen plezier had. Enzovoort, enzovoort, enzovoort. Het hield niet op. Elke dag maakte hij nieuwe fouten. Dat was op zich nog niet zo erg. Hij was tenslotte de zoon van de baas. Nee, nee, veel erger was het feit dat niemand hem scheen te begrijpen wanneer hij over snoktorren begon en wat was er nu gezelliger om over te praten zo op het einde van de dag wanneer iedereen bij mekaar was komen zitten om te eten. Of over Kazimir, Waap, Bernard of om het even welk geestwezen. Men kende het gewoon niet! Men zag ze niet. D'r werd wel gebeden. Ze hebben hier zo'n gebouwtje met een punt en daarin gaan ze regelmatig met wierook staan zwaaien voor één of andere goede geest, maar die grote goede geest die kreeg je nooit te zien! Die was daar helemaal niet! D'r zweefde daar alleen een zootje ongeregeld rond, een paar oude trollen en wat ontaarde bosdemonen die de priester allerlei ongunstigs in het oor fluisterde, zodat die moordpartijen ging zegenen. Maar d'r was geen hond die dat zag.

B (*Walter*) (*Komt rustig bij hem zitten. Vriendelijk*) Je neus.

A (*Itak*) Oh!
Nu ja, zo werd dat dan gezegd in de taal van het grote Dorp Zonder Einde, want eigenlijk de honden, die zagen dat wel. Die meden dat gebedsgebouwtje als de pest, alleen dat zagen de mensen dan weer niet.
Maar er waren dingen die ik niet kon.
Die ik niet wilde kunnen eigenlijk.
Het leren begrijpen, spreken, lezen en schrijven van een taal, die 'Latijn' werd genoemd bijvoorbeeld. Het was een taal die niemand sprak, die alleen iedereen kende. Of het leren ombrengen van een tegenstander, nog zoiets. Ik weet niet eens wat dat is, een tegenstander.

B Iedereen is je tegenstander. Iedereen die begint te denken dat hij sterker is dan jij, dat is je tegenstander.

A Maar de vechtleraar bijvoorbeeld die is toch sterker dan ik.

B Nee. Jij bent de zoon van de baas.
Dus ben jij sterker.

A En word je hier dan niet gestraft? Bij ons, als je iemand ombrengt, binden ze u op een mierenhoop.

B Nu, nee, niet echt eigenlijk.
Ik heb wel 's gelezen in een vakblad van iemand die in het vloeibare beton werd gegooid...

A Zo!?

B Zijn ze ergens iets aan het bouwen dan gooien ze je tussen de bekisting en storten dan beton over je heen.

A En dan krijg je beton in je ogen?

- B Ja.
- A Wat is dat beton?
- B Die dikke pap waar ze gebouwen mee maken.
- A Maar het is toch niet goed om iemand dood te maken?
- B Hangt ervan af wat je bent. Een kleermaker maakt kleren, een slager maakt worst, een violist maakt mooie muziek en een moordenaar maakt mensen dood.
- A Maar het maken van dode mensen is toch niet hetzelfde als het mooi maken van muziek?
- B Het maken van worst is ook niet hetzelfde als het maken van kleren. Probeer je maar 's te kleden met een worst. Gooi maar 's een broek in de pan.
- A Maar... wat je nu weer doet...
Die irritante gewoonte van de Dorp-Zonder-Eindebewoners om met je hersens je hart te verdoven...
Jullie babbelden maar, babbelden maar en babbelden maar en niemand weet op den duur nog waar je het over hebt. Maar het was wel 'logisch', zeggen jullie dan. Logisch! Alles is 'logisch'. Ik haat dat woord. Er is trouwens niemand die mij kan uitleggen wat het precies betekent. Niemand die 'logisch' kan aanwijzen.
- B Waar ga je naar toe?
- ...
- B Itak!?
- A Ik ga m'n broek bakken.
Ik ga gewoon m'n broek 's bakken.
Ik wil weten wat 'logisch' is.
- B Ondanks het leeftijdsverschil en het verschil van ras, van taal, van zienswijze, van alles eigenlijk, konden we goed ruzie met elkaar maken, en goed lachen ook. We waren gewoon vrienden geworden, hele dikke vrienden, de dag dat oom Frederik stierf.
Ik was net weg.
Iets gaan regelen ergens.
En Itak... (*A ruimt het toneel op*)
Wat ben je aan het doen Itak?
- A Eh!?
Mat aan het oprollen.
- B (*verteller*) ... Itak was de mat aan het oprollen toen ineens...
(*keukenchinees*) Meester Itak! Meester Itak! Meester Itak!

Meester Itak!

A (*Itak*)

Wat is er?

B

Maak dat je wegkomt. Oom Frederik is verdronken...

A

Eh!?

B

... er staat nu niemand meer aan het hoofd van het bedrijf. Waltertje moet je komen vermoorden nu. De moordenaarswet eist dat.

A

Is oom Frederik verdronken?

B

Verstrikt geraakt in het wier, verlamd door een kwallenbeet, naar beneden getrokken door een kikvorsman... weet ik veel!? U moet nu geen gesprek met mij beginnen meester Itak. Vlucht! Het poortje naar de groentetuin staat open. Loop naar het zuiden. Ik zal iedereen vertellen dat ik je naar het noorden heb zien spurten... (*Itak weg*)

A

Maar... Vluchten!

Ik ga toch een paar dingen meenemen. Mijn draagbare cd-speler en mijn walkman. Een gameboy, had ik ook nog... Ik kan hier toch niet terug met een peniskoker tussen de mieren gaan zitten. M'n zwembriljetje, m'n karretje met golfsticks...

B (*Walter*)

Waar gaat de reis heen Itak!?

A

Ik ben volop aan het vluchten... meneer.

B

Waarvoor wilde je vluchten Itak!?

A

Voor u.

B

En waar naartoe wilde je vluchten Itak.

A

Naar het zui.. Nee! Naar het noor... Ik weet het niet meer.

B

En heb je alles?

A

(*Knikt*)

B

Heb je een wapen bij je?

A

Nee.

B

Ik zal je achterna moeten komen om je te doden Itak.

A

(*Zet zich in wat hij als openingshouding voor het beoefenen van de bokssport had geleerd*)

- B *(Haalt rustig een dikke gun uit zijn binnenzak en richt hem op Itak)*
 Met een pijl ga je het niet redden Itak. Mijn lichaam is van plastic. *(De andere komt naar Itak tot de loop van de gun Itaks buik raakt. Itak stop z'n vingers in z'n oren en knijpt z'n ogen dicht. De andere stopt de gun achter Itaks broekriem. En kust hem ten afscheid)*
 En nu wegwezen.
 Rennen Itak.
 Rennen jongen.
 Weg! *(Itak naar de overzijde van het toneel)*
- B *(verteller)* Hij liep door de groentetuin. En daar achterin begon een rotspad dat naar beneden liep, tot op het strand. En het strand was de enige plek vanwaar je ongezien van de villa van Frederik kon weggeraken maar dan moest je zwemmen! Want er was daar een prikkeldraad aangelegd van boven op de rotsen tot diep in zee en daar moest je omheen zwemmen wat niet makkelijk was. Je kwam daar in een gevaarlijke stroming terecht. En Itak kon niet zo goed zwemmen...
- A *(Itak)* Da's wel!
 Ik had 'k weet niet hoe goed leren zwemmen ondertussen. En snorkelen. En van de vijfmeterplank duiken...
- B Maar op het strand stikte het van de moordenaars die op zoek waren naar een spoor, een aanwijzing, voor wat er precies met Frederik was gebeurd. Itak deed het enige dat hij niet had moeten doen...
- A Wegspurten.
- B Daardoor dachten ze dat hij oom Frederik had gedood. Allemaal trokken ze hun revolvers. Wat kon Itak anders doen dan zich als een klodder pudding in het zand laten vallen en geen vin meer verroeren!?
 Ze bonden zijn armen strak op z'n rug en gooiden hem in een kerker. Het water stond in paretjes op de muren en er hing een flikkerende buislamp die ze vierentwintig uur op vierentwintig lieten branden.
- A Ik kreeg te eten.
 Boterhammen met leverworst.
 Drie keer per dag.
 En dat zeven dagen per week.
 En niemand kwam mij iets zeggen.
- B *(Walter)* Ik was er niet veel beter aan toe.
- B Natuurlijk ik was nu de baas. Ik zat de hele dag boven in het riante bureau van oom Frederik dingen te regelen. Maar ik was alleen de baas zolang ik mij als baas gedroeg. Ik zat dus op dat bureau en rookte sigaren en hoopte dat ik op een keer de kans zou krijgen om Itak te bevrijden en samen met hem te vluchten. Nu, die kans kreeg ik niet.
 En voortdurend werd mij gevraagd wanneer ik die Itak nu 's ging vermoorden want het was niet goed voor mij als leider om hem zo lang te laten leven. Er werd al gefluisterd dat ik laf was.

Normaal zou geweest zijn dat ik tussendoor even naar de kelder was gegaan om Itak te wurgen. En normaal zou ik dat de eerste dag al hebben gedaan. Ik voelde gewoon de ontevredenheid in mijn omgeving. Men wilde een leider. Niet een eitje dat bovendien zijn examen ‘moorden’ niet naar behoren had afgelegd.

Om dus dat gemor de kop in te drukken heb ik toen laten bekend maken dat ik op 10 mei... dan is er altijd een groot feest in het voetbalstadion... (de stichtingsdag van de firma...) dat ik op die dag, in het bijzijn van alle medewerkers en sympathisanten, een gevecht zou aangaan met mijn adoptiebroer Itak. Een duel.

Iedereen blij! Een man die uit vrije wil in het openbaar zijn positie durfde te bevechten... Dat was nog 's een leider!

En mij gaf het nog een maand extra tijd om iets te bedenken.

B (*Walter*) Maar de maand vloog voorbij. En ik bedacht niets.

B We werden voortdurend in de gaten gehouden, alle twee.

A (*verteller*) Op een goeie morgen was die maand ineens om.

B Er zou moeten gevochten worden. Ik kon er niet meer onderuit.

A Nog voor de zon onderging zou één van ons in een met zink beklede kist het stadion verlaten. Terwijl de andere, of hij er nu zin in had of niet, aan het hoofd kwam te staan van de grootste bende rotzakken ter wereld.

B (*Terwijl hij zijn revolver laadt*)
Ik poetste m'n porseleinen tanden en ging, zoals elke morgen, het afvalbakje van mijn mechanische lichaam leegmaken. Daarna vulde ik het vloeistof reservoir bij, kamde m'n haar. Ik was d'r klaar voor.

A Het regende. Hard en onophoudelijk. (*Tv aan. Een stadion, mensen, regen*)

B (*verteller*) Itak werd het stadion binnengeleid. Hij wist van niks. De tribunes tot boven toe gevuld. Onder een dak van paraplu's zaten duizend moordenaars.

A Er werd ijs verkocht. Niet veel want moordenaars houden niet zo van ijsjes. En er was een man met warme pikante worstjes; had wel goed te doen.

B Men leidde Itak naar het strafschoopgebied.

A (*Itak*) Het liefst wilde ik een beetje in het doel gaan liggen slapen.

B Men kwam hem uitleggen dat hij mij moest omverschieten
(*Het stadionrumoer verspreidt zich over alle boxen in de zaal*)
(*Dan verstomt het*)
(*Hij gooit Itak een wapen toe*) Kom op Itak schiet.

anderen (*Aanzwellend rumoer in het stadion*)
SCHIETEN! SCHIETEN!

- A (*Itak*) Ik zag Walter daar staan. Net zoals Baw daar had gestaan!
En... Het was alsof ik een tweede kans kreeg, alsof ik, als ik nu maar niet schoot, gewoon weer wakker zou worden in mijn eigen hangmat, in m'n eigen hut. Wakker worden en mijn moeder zien die vuur maakte, wakker worden...
(*Itak begint te huilen*)
- B (*Walter*) Schiet nou, sukkel!
- anderen Schie-ten, Schie-ten! Schie-TEN! Schie-TEN! SCHIE-TEN! SCHIETEN!
SCHIETEN! SCHIETEN! enz.
- (*De ande, B, trekt z'n geweer tevoorschijn, gejuich op de tribunes. Hij richt z'n geweer op Itak. Itak schiet zijn wapen leeg in de grasmatt.*
Drie tellen stilte.
Dan barst de hel los. Op het scherm verschijnen beelden van vuurmonden. Eindeloos herhaald. Itak wordt neergeschoten. Na een tijdje, dwars daardoor, luid en helder uit de boxen een cellosonate van Rachmaninov. Op de tv zien we, eindeloos gekwetsten neervallen. De ander wordt weer Omar. Hij trekt Waltertje's pakje uit. Zet bril en hoedje op en verdwijnt naar achter. Het schieten en de ontploffingen houden op. De tv's vallen één voor één uit. De ene, A, ligt daar weer zoals in het begin)
- A **Hij staat recht. Waar is hij? Bhaff! Bhaff! Bhaff! Bhaff! Met dat geweer op die stoel.**
- B (*Omar*) Jaja!
- A Ik kon er niet aan doeoeoen!
Het was niet mijn bedoeoeoeling!
Ik stond daar en dat ding ging af.
...
- B En toen begon iedereen te schieten.
- A Toen begon iedereen te schieten.
- B En toen werd je wakker.
- A Wablieft?
- B Toen werd je wakker.
- B Ben je niet wakker nu?
- A Ik weet niet waar ik ben.
Maar het was een vergissing.
Ik vergis me altijd.
- B Je hebt het goed gedaan Itakje.

Je hebt het heel goed gedaan.
Weet je Itak, ik moet zo nu en dan een fout in de wereld stoppen.
Als de mensen geen fouten kunnen maken, kunnen ze niks leren.

A Waar is Waltertje nu?

B Waltertje is er al.

A Waltertje wilde me laten ontsnappen maar dat is ook mislukt.

B Weet ik, kom maar.

A Ik was niet snel genoeg.

B Dat was ook niet de bedoeling, ga maar liggen.
Als je wel snel genoeg was geweest dan was dat feest niet doorgegaan.

A Maar...

B Met die moordenaarsorganisatie was er een beetje teveel fout in de wereld
gekomen. En op dat feest zijn ze op mekaar beginnen schieten omdat jij niet op
Waltertje wilde schieten.

A Maar die keukenchinees die had het poortje naar de groentetuin opengelaten...

B Ach, de keukenchinees!
Kom, weg alles.
(Wuift met z'n hand voor Itak's ogen. Itak valt als een blok in slaap)
Morgen! Ja?
Morgen zal ik je alles laten zien.

B Hij is moe hoor!
Ze zijn allemaal moe, als ze terugkomen.

FIN

